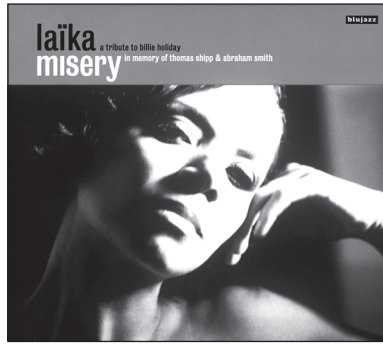

CD JAZZ

Eerbetoon
Laïka

Zangeres en actrice Laïka Fatien is in Frankrijk een begrip, en niet enkel vanwege haar leuke snoet. Zij is immers zowat de verpersoonlijking van de geslaagde inculturatie. Haar biografie is zelf al complex. Geboren in Parijs in het turbulente jaar 1968, met een vader afkomstig uit Ivoorkust en een Marokkaans-Spaanse moeder met een joodse stamboom. Een bijzonder internationale cocktail, en de Française zingt bovendien in vlekkeloos Engels. Sinds 2004 bouwde ze een solocarrière uit in de jazztraditie. Dat leverde al een eerste pracht-cd op, *Look at Me*, en nu ligt er weer een nieuwe in de rekken, *Misery. A Tribute to Billie Holiday*.

Bij de naam Holiday spitst een mens de oren, want deze zwarte dame was een van de grootste blueszangeressen van de vorige eeuw. Naast vele onvergetelijke songs, waarin Billie Holiday het had over mislukte liefdes en andere relatieproblemen, is het aangrijpende *Strange Fruit* een van haar meest bekende stukken. Het 'vreemde fruit' dat de boom blijkt te dragen, is een zwarte man die was opgeknoopt door racistische blanken. Het lied was voor veel blanke producers een te sterke aanklacht. Het is een typisch voorbeeld van de weinig zoetsappige zangwijze die Billie Holiday er op nahield en van haar rauwheid.

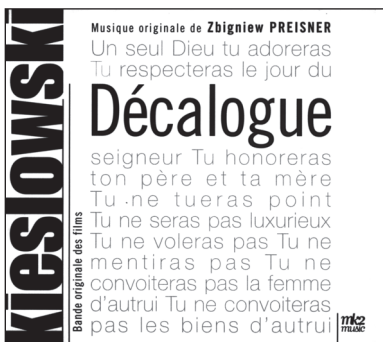
Laïka zingt haar songs voortreffelijk, alleen is haar wereld niet dezelfde als die van haar voorbeeld. Maar je kunt moeilijk iemand toewensen met zoveel leed en tragiek door het leven te moeten strompelen! Kortom, dit is een eerbetoon, geen imitatie.

Bijzonder knap op deze cd is ook de vrijheid die gegund wordt aan de begeleidende muzikanten. Pianist Robert Glasper brengt een waternal van glasheldere noten. Je waant je aanvankelijk in een klassiek concert beland. Saxofonist David El Malek is een bijzondere knaap, getuige waarvan onder meer zijn fantastische improvisatie in *You can't Lose a Broken Heart*. En zo draagt elk zijn steentje bij tot het welslagen van deze opname. Laïka's *Misery* is een ontdekkingsreis waard! (JC)

Laïka Fatien, *Misery. A Tribute to Billie Holiday*, Blujazz (distributie Coda), BJB 02, 21,15 euro.

CD HEDENDAAGS

Tien geboden
Zbigniew Preisner

Kun je muziek bedenken bij de Tien Geboden? De cd *Décalogue* is de beklijvende muziek die Zbigniew Preisner schreef voor de tien films van de Poolse cineast Krzysztof Kieslowski over het onderwerp. De filmreeks uit de late jaren 1980 is een mijlpaal in het cinefiele landschap. Originel waren voor de cineast de geboden een aanzet voor een diepgaande mijmering over de paradox van het menselijke bestaan. Het zijn dus geen vrome films, maar ze vertonen wel duidelijk een religieuze diepgang. Ze vertalen de Bijbelse geboden in hedendaagse beelden, maar zo dat je ze op verschillende manieren kunt uitleggen en interpreteren.

De samenwerking met de componist bleek uiterst vruchtbaar en men kan zich inderdaad de films van Kieslowski niet meer inbeelden zonder de muziek van Preisner. Laatstgenoemde ging het over veel meer dan het maken achtergrondmuziek. De muziekstukken worden immers door de personages van de films bediscussieerd en in vraag gesteld.

Preisners muziek bewaarde een mysterieuze eenheid door de instrumenten die hij op de voorgrond plaatst. In een aantal werkjes staat de blokfluit centraal, maar ook de pianist en de opmerkelijke sopraan krijgen op deze cd een belangrijke rol.

Preisners muziek is ondanks de schijnbare eenvoud zeer rijk, omdat achter de sobere noten een mysterieuze wereld opengaat. Juist dat vermoeden maakt 's mans compositie aantrekkelijk voor alle mensen. (JC)

Zbigniew Preisner, *Décalogue. Bande originale des films*, uitgevoerd door solisten en The symphonic Orchestra of Katowice onder leiding van Zdzislaw Szostak, MK2 music (distributie harmonia mundi), 8645106152, 20,40 euro.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

BOEK VRIJE TIJD

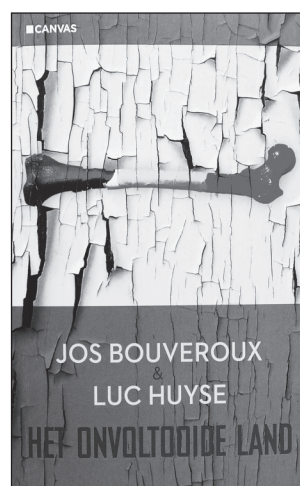
Wandelen in Nederland
Berber Bijma

Nu de zon weer van de partij is en de dagen behoorlijk lengen, vullen dagtochten wel eens die dagen. In dit boekje, tweede in een rij van drie, krijgen enkele heilige plaatsen bij onze noorderburen alle aandacht. In deel drie komen Vlaamse dagtochten aan de beurt.

Van het zuiden van Nederlands Limburg tot in Friesland krijgen we een dagvullend programma voorgeschoteld. Dat Onze-Lieve-Vrouw ook populair is in Nederland, wordt meteen duidelijk. Bij de helft van de wandelingen is zij de eindbestemming. Bij de vijf andere duikt ze wel eens op.

Met veel foto's en informatie keert u als een kenner weer huiswaarts. Kent u de legende van de koortsboom van Walrick, plaatselijke roverhoofdman van de bende van de Hoemannen in Heumen? In Dokkum, Friesland, wordt dan weer de heilige Bonifatius vereerd. Naast een kerk aan hem gewijd, vinden we er ook een Bonifatiuskapel en -bron. De tien wandelingen zijn nooit langer dan 22 kilometer, en als de route geen lus vormt, zorgt openbaar vervoer ervoor dat u terug aan het beginpunt uitkomt. Toch best eens informeren naar de reistabellen van bus en trein bij onze noorderburen, maar moet u wachten op vervoer, dan biedt deze gids alvast enkele tips met horecazaken waar u die wachttijd aangenaam kunt besteden. (TH)

Wandelen langs heilige plaatsen. Deel 2. Dagtochten naar bedevaartsoorden in Nederland, Meinema/Averbode, Zoetermeer/Averbode, 2009, 208 blz., 18,50 euro, ISBN 978 90 317 2778 0.

BOEK POLITIEK

Onvoltooid land
Bouveroux & Huyse

Twee vooraanstaande waarnemers van het politieke bedrijf in ons land, Wetstraatjournalist Jos Bouveroux en politicoloog Luc Huyse, schreven een eigenzinnige kijk neer op zestig jaar ombouw van ons land. België is immers al sinds 1945 een heuse bouwplaats en opeenvolgende grondwetswijzigingen brachten het proces van federalisering in een stroomversnelling. *Het onvoltooide land*, een boek dat de gelijknamige televisiedocumentaire begeleidt, analyseert deze ontwikkelingen.

Een interessante, maar betwistbare stelling van de auteurs is dat de levensbeschouwelijke *clash* van de jaren 1950 (die resulteerde in het Schoolpact) de federalisering vertraagde. Terwijl veel Franstaligen steeds hoopten dat elke grondwetswijziging de laatste moest zijn, en een kleine groep Vlaams-nationalisten streefde naar afscheuring, blijkt vandaag dat 'België' veeleer een echte bouwplaats is, waarin voortdurend wordt gemetseld en gesleuteld.

Het besluit is stekelig: zowel Vlamingen als Walen laten zich in hun kiesgedrag niet of nauwelijks leiden door het debat over de hervorming van de staat. Beide auteurs merken dus een zorgwekkende kloof tussen een door de zaak gepassioneerde elite en een passieve bevolking. (EDS)

Jos Bouveroux & Luc Huyse, *Het onvoltooide land*, Van Halewyck, Leuven, 2009, 17,50 euro, ISBN 978 90 5617 917 5.

BOEK GESCHIEDENIS

Duitsland en de Shoah
Saul Friedländer

De joodse historicus Saul Friedländer, zelf een overlevende van de nazi-tijd, schreef twee jaar geleden een monumentaal overzicht van de jodenvervolgung in Duitsland tussen 1933 en 1945. Van het boek is thans een leesbare eendelige Nederlandse vertaling uit.

De auteur, die vandaag hoogleraar is in Los Angeles, neemt onder historici een eigen positie in. Allereerst is hij, als jood én als historicus, overtuigd dat de jodenvernietiging (shoah) een uniek feit in de geschiedenis is. Het was voor de nazi's immers een hoofddoel op zich en berustte op een extreme anti-joodse ideologie. Het is dus geen detail van de Tweede Wereldoorlog, maar wezenlijk om de twintigste eeuw te verstaan. Friedländer bestempelt de nazi-ideologie bovendien als 'pseudo-religieus'. De Duitse bevolking werd door een uitgekende propaganda helemaal meegesleurd in de haat.

Tegelijk toont het boek aan dat de daadwerkelijke vernietiging van het Europese jodendom maar vanaf 1941 op gang kwam. De auteur onderscheidt daarom drie perioden in het meest waanzinnige drama van de twintigste eeuw. Een eerste gaat van Hitlers machtsgreep in 1933 tot het begin van de oorlog in september 1939, en noemt hij zonder meer de tijd van vervolging. Die vervolging versnelt na de inval in Polen en resulteert in terreur tegen de joden in alle door Duitsland bezette landen tot 1941, waarna de totale vernietiging van alle gedeporteerde joden begint. De chronologie wordt nauwkeurig geanalyseerd en Friedländer stelt onthutst vast dat buitenstaanders zoals diplomaten en geallieerde regeringen vrij snel door hadden wat de nazi's van plan waren, terwijl dat niet doordrong tot de gedeporteerden of de inwoners van de bezette landen.

Tussen vijf en zes miljoen mensen werden in de kampen vermoord. Alleen maar omdat ze jood waren. Een weinig gekende passage uit het gruwelijke verhaal dat de auteur aan het licht brengt, is het feit dat vooraanstaande nazi's in het najaar van 1944 doorhadden dat zij, mede door de jodenmoord, hun eigen doodsvoornis tekenden. Om bij de geallieerden op een goed blaadje te komen bij eventuele onderhandelingen, werd beslist enkele duizenden joden te lossen uit de concentratiekampen. Toen Hitler dat vernam, werd hij woest. De vernietigingsmachine draaide vervolgens nog maanden door en zoog ook Duitsland de vernieling in.

Detail: Friedländer zelf overleefde de oorlog doordat hij was ondergedoken in een katholiek internaat in het midden van Frankrijk. Zijn ouders verdwenen in Auschwitz. Met het boek won hij de befaamde Pulitzer Prijs. (EDS)

Saul Friedländer, *Nazi-Duitsland en de joden. 1933-1945*, Nieuw Amsterdam, Amsterdam, 2009, 415 blz., 24,50 euro, ISBN 978 90 468 0574 9.

